

Mindre meddelelser

Utraditionel æglplacering hos Vagtel *Coturnix coturnix*

ALLAN PRANG, PETER ODDERSKÆR og MOGENS ROSENGAARD

I forbindelse med en undersøgelse på Kalø Gods af pesticiders effekt på Sanglærke *Alauda arvensis*, blev der konstateret en utraditionel æglplacering hos Vagtel *Coturnix coturnix*.

Den 6. juli 1994 fandt vi et sanglærkepar i færd med at bygge rede i vårbyg på en af Kaløs marker (Keglehøj), ca 100 m fra et levende hegn og 190 m fra skov. Reden blev herefter rutinemæssigt besøgt hver dag i morgen- eller formiddagstimerne. Den 8. juli kl. 8 lå der et meget stort æg i reden. Det stod staks klart, at det ikke var et lærkeæg, men et vagtelæg. Ægget var ovalt med en glat glinsende skal og gullig hvid grundfarve med større eller mindre uregelmæssige pletter i farverne chokoladebrun, rødbrun og lysebrun (Fig. 1). Vægten var 7,5 g og dimensionerne 28,0×21,5 mm. Dette stemmer godt overens med andre danske ynglefund (K. Vesterskov, Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 41: 89-115, 1947). Efter endt redekontrol blev ægget lagt tilbage i reden, og begge lærkerne vendte efterfølgende tilbage, den ene med redemateriale i næbbet.

Da reden to timer senere blev besøgt for at få fotodokumentation af det usædvanlige fund, fandtes ved siden af vagtelægget et lærkeæg i reden (Fig. 1), de følgende tre dage lagde lærkerne et æg dagligt. Herefter påbegyndtes rugningen. De fire lærkeæg klækkede 22. juli, og dagen efter blev vagtelægget fjernet. Efter at det var konstateret, at det indeholdt et levende foster, blev det anbragt i en rugemaskine, hvor det klækkede efter 4 dage (dvs. i alt 15 dages rugning – normalt ruger Vagtlen 17-

Fig. 2. Vagtelkyllingen umiddelbart før udsætning. *The young Quail just before release.*

20 dage (S. Cramp & K. E. L. Simmons (red.): *The birds of the western Palearctic*. Vol. 2. Oxford University Press, 1980)).

Herefter forestod et større arbejde med at opfostre vagtelkyllingen, der blev anbragt i en trækasse (70×35×25 cm), hvor front og top bestod af fintmasket fluenet. I de første 3-4 uger blev ungen dagligt fodret med 200-300 insekter (fluer, biller, græshopper, myreæg m.m.), hvorefter den gradvist blev vænnet til en foderblanding bestående af frø og tørrede insekter, samt fint-hakkede æg. Kyllingen havde desuden adgang til vand via en uldsnor, hvor den ene ende var nedsænket i en vandskål. Dråbedannelsen og størrelsen af dråberne kunne justeres i den frie ende af uldsnoren. Da fuglens krav til plads voksede, blev den flyttet til en stor voliére, hvor den fik selskab af to Japanske Vagtel *C. japonica*.

Fuglen trivedes godt i fangenskab, og i løbet af 43 dage havde den næsten nået voksen størrelse (Fig. 2) (vægt 102 g, vinge 111 mm, tars 25,3 mm). Et sort anker havde udviklet sig på struben, så fuglen var en han. Allerede to uger gammel hørtes en stemme ikke ulig hansens spillestemme, der nærmest lyder som *bytt-byll-ytt*. Den 14. september blev vagtlen udsat nær det sted, hvor lærkereden havde været placeret.

Vagtlen er en meget sjælden og uregelmæssig yngletrækfugl i Danmark (K. M. Olsen: *Danmarks fugle – en oversigt*, DOF 1992). Den er kendt for at forekomme in-

Fig. 1. Sanglærkerede med et lærkeæg og et vagtelæg. *Skyllark nest with a lark egg and a Quail egg.*

vasionsagtigt, især i forbindelse med varme og tørre somre. Det stemmer godt med det aktuelle fund, idet det kraftige højtryk over Danmark i juli og august 1994 var etableret, da ægget blev fundet. Endvidere blev der i sommerens løb set en familieflok af Vagtel ved Bjødstrup kun ganske få kilometer fra Kalø, og en enlig fugl blev set ved Rønde i august. Forfatterne har også kendskab til observationer af en enlig fugl samt en mindre flok i Vestjylland.

Helmuth Strandgaard takkes for at have udruget Vagtlen i rugemaskine samt opfostret kyllingen i de første kritiske dage, og Tore Kroier takkes for medvirken i feltarbejdet.

Summary: Quail laying egg in Skylark nest

A Skylark *Alauda arvensis* nest found on 6 July 1994 at Kalø (56°18'N, 10°30'E) contained an egg from Quail *Coturnix coturnix*. During the next four days the Skylarks laid four eggs which hatched on 22 July. The following day the Quail egg was removed from the nest and placed in an incubator where it hatched after a further four days. The chick was feed by flies, beetles, grasshoppers, and ant eggs. It was released on 14 September when it was nearly full-grown (weight 102 g, wing 111 mm, tarsus 25.3 mm).

Allan Prang, Peter Odderskær & Mogens Rosengaard
DMU, Afd. f. Flora- og Faunaøkologi, Kalø
Grenåvej 12
8410 Rønde

Økonomisk støtte fra Videnskabeligt Udvalg

DOFs Videnskabelige Udvalg (VU) yder økonomisk støtte til videnskabeligt ornitologisk arbejde. I de senere år er der bl.a. ydet støtte til feltornitologiske projekter som monitorering af Hede- høg, Rød Glente, vinterbekkasiner, efterårshjeler og Natravn.

Uddelingen af støttebeløb finder normalt sted i februar/marts. Ansøgninger om støtte bedes derfor *indsendt* til VU *senest 1. februar* i det år, man ønsker støtte.

Det maksimale støttebeløb er normalt 5000 kr.

Orientering om gældende retningslinier for støtten samt ansøgningsskema kan rekvireres hos VU på adressen:

Fuglenes Hus, Vesterbrogade 140A, 1620 København V.

Ansøgninger sendes til VU på samme adresse.